

Förakt och sårbarhet

Carina Rydberg debuterade redan 1987 som 27-åring med *Kallare än Kargil*, men det var först tio år senare som hon fick sitt genombrott med den självbiografiska *Den högsta kasten*. En bok som också fick mycket kritik för att hon skildrade namngivna personer i sin omgivning på ett negativt sätt. Om den sa hon själv att det fanns vissa personer som hon ville skada med det hon skrev.

På bokfronten har det varit tyst från Rydberg sedan 2006 men hon har under den tiden skrivit en del dramatik, bland annat för Radioteatern. Nu kommer den självbiografiska *Vitt slödder*, en uppväxtskildring från en icke namngiven förort i södra Stockholm. Fast denna gång undviker hon att namnge personerna hon skriver om, förutom med förnamn i vissa fall.

Carina Rydberg beskriver en känsla av ett ständigt utanförskap som börjar redan i skolan. En skola som består av barn från hyreshusen – som henne själv – och barn från det rikare villaområdet i närheten. Så som skolor fungerade förr, innan skolval och vinstdrivande företag introducerades i Sverige och i mina ögon gjorde segregeringen än värre. Men det är inget författaren berör.

Utanförskapet består också av att hon inte blir sedd av de andra för att hon inte är tillräckligt snygg. Hon och hennes väninna ägnar sig redan vid ung ålder åt sexuella fantasier tillsammans men hon blir inte sedd av någon av killarna i skolan. Inte förrän hon i senare tonåren får kontaktlinser och kan slänga de fula glasögonen. Då blir hon upptäckt av de äldre männen och tar sexuellt igen det hon tidigare missat. Men samtidigt finns ett ständigt förakt gentemot männen – det vita slöddret.

Jag har inte tidigare läst något av Carina Rydberg och det var med viss skepsis – men ändå med nyfikenhet – jag tog mig an

denna bok. Och till en början får jag mina fördomar besannade när jag läser, och tolkar, berättelsen som en självcentrerad skildring av den egna överlägsenheten och förakt mot de andra. Och det skapar ingen skön känsla.

Men så lite längre in i boken – när förrätten är uppäten – kommer så det som blir huvudrätten. Senare i livet, när hon börjar skildra vad som hände med hennes föräldrar. Där spricker den hårda ytan och känslorna kommer fram. Då blir det intressant. Då blir boken verkligen läsvärd. Det hade jag velat ha mer av.

Jag vet inte vad Carina Rydberg vill förmedla och jag känner mig inte riktigt säker på om *Vitt slödder* skulle ha getts ut om det inte hade varit en redan etablerad författare som hade skrivit den. Men jag är säker på att det finns mycket mer att ge om Carina Rydberg skriver mer om det där sårbara, utan att förmedla förakt och vilja att skada.

Text: Peter Roth

Vitt slödder

Carina Rydberg

Albert Bonniers förlag

CARINA RYDBERG

Vitt
slödder

ALBERT BONNIERS FÖRLAG